

Výroční zpráva 2000

1. 6. 2001 - Bezpečnostní informační služba předkládá výroční zprávu za r. 2000.

1. [Úvodní slovo](#)
2. [Právní rámec](#)
3. [Vnější kontrola](#)
4. [Vnitřní kontrola](#)
 - Šetření ve věcech přestupkových
 - Šetření ve věcech stížností a oznámení
5. [Vnitřní bezpečnost](#)
 - Okruh krizového řízení
 - Okruh ochrany utajovaných skutečností
6. [Vnitřní organizace](#)
 - Personální statistiky (lidské zdroje)
 - Vybrané agregované personální údaje
 - Rozpočet 2000
7. [Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány](#)
8. [Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci](#)
9. [Podávání zpráv a ukládání úkolů](#)
10. [Zpravodajská činnost](#)
 - Záměry a činnosti namířené proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti ČR
 - Neobolševické a levicové extrémně nacionalistické skupiny
 - Pravicově extremistické skupiny
 - Anarchoautonomní scéna
 - Působení zpravodajských služeb cizí moci
 - Činnost zpravodajských služeb SNS na území České republiky
 - Zpravodajské služby některých dalších zemí
 - Ochrana významných ekonomických zájmů ČR
 - Obchod se zbraněmi a vojenským materiálem
 - Proliferace
 - Organizovaný zločin
 - Ruskojazyčný organizovaný zločin
 - Asijský organizovaný zločin
 - Terorismus
 - Mezinárodní terorismus
 - Ochrana utajovaných skutečností a zajištění bezpečnostních prověrek podle zákona č. 148/1998 Sb.

1. Úvodní slovo

Vážené dámy, vážení pánové, těší mě, že vám mohu touto cestou poskytnout a uvést ucelený soubor informací o současném zaměření, poslání a činnosti Bezpečnostní informační služby jako zpravodajské instituce České republiky. V dílčích kapitolách se blíže seznámíte s náplní, způsobem i některými výsledky její práce a budete mít možnost učinit si vlastní názor na její existenci.

Jsem přesvědčen, že tradiční rozpor mezi samotnou povahou práce tajné služby a zájmem veřejnosti je třeba odstraňovat a nikoliv prohlubovat. Bez ohledu na utajenou formu činnosti je BIS institucí demokratického státu a jako státní instituce je placena daňovými poplatníky. Chci tím říci, že i když podrobnosti musí zůstat utajeny, na základní informace má veřejnost právo a jejich poskytnutí je i mou povinností.

Rád bych ujistil každého našeho občana, že Bezpečnostní informační služba není jeho nepřítelem, nesleduje jeho soukromý život ani politickou orientaci. Úkolem Služby je získávat informace o závažných aktivitách namířených proti našim národním zájmům, proti bezpečnosti naší republiky, proti samotným základům demokracie a svobody. Jejím dalším neméně důležitým cílem je eliminovat globální anticivilizační rizika ohrožující celou lidskou populaci.

Bezpečnostní informační služba byla zřízena zákonem a zákon také upravuje její postavení, působnost a kontrolu vykonávanou vládou a parlamentem. Já sám jsem byl jmenován do čela Služby vládou po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny. Vládě také odpovídám za veškerou činnost, efektivitu a výsledky Služby, před vládou a parlamentem nesu plnou odpovědnost za to, že Bezpečnostní informační služba bude ctít a respektovat Listinu práv a svobod, ústavu a zákony této země. Je mou povinností dbát, aby v závažných případech, kdy Služba je nucena práva a svobody občanů porušit, činila tak vždy za přísných, zákonem stanovených podmínek. Nikdy nedopustím, aby Služba byla zneužita ve jménu osobních, skupinových či politických zájmů.

Přál bych si, aby vám dále uvedené informace o Bezpečnostní informační službě poskytly realistický pohled na postavení a činnost tajné služby České republiky a pomohly odstranit některá zažitá a užívaná klišé.

Děkuji za váš zájem a pozornost.

PhDr. Jiří Růžek

ředitel Bezpečnostní informační služby

2. Právní rámec

Činnost, postavení a působnost Bezpečnostní informační služby (dále BIS) jako zpravodajské služby demokratického státu jsou upraveny příslušnými zákony : zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 118/1995 Sb. a zákonem č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění zákona č. 160/1995 Sb. a zákona č. 155/2000 Sb. Ve své činnosti se BIS řídí Ústavou ČR a ostatními zákony a právními předpisy ČR.

BIS byla zřízena dne 30. července 1994 zákonem č. 154/1994 Sb. jako ozbrojená zpravodajská služba ČR. Zákon zakotvuje zejména druhy a podmínky použití specifických prostředků získávání informací (zpravodajská technika, krycí doklady a krycí prostředky, sledování a osoby jednající ve prospěch BIS) a řeší problematiku vedení evidencí. V samostatné části je řešena otázka kontroly činnosti BIS Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Zákon též komplexně řeší služební poměr příslušníků BIS.

Zákon č. 153/1994 Sb. především v § 2 definuje zpravodajské služby jako "státní orgány pro získávání, shromažďování a vyhodnocování informací (dále jen "zabezpečování informací") důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky."

§ 5 odst. 1 a 4 zákona č. 153/1994 Sb. stanoví:

"1) Bezpečnostní informační služba zabezpečuje informace

- a. o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- b. o zpravodajských službách cizí moci,
- c. o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- d. o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- e. týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

4) Zpravodajské služby plní další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána."

Zákon také stanoví, že příjmy a výdaje, tj. rozpočet BIS, tvoří samostatnou kapitolu státního rozpočtu.

Zákon č. 153/1994 Sb. dále upravuje způsob podávání zpráv a předávání informací ústavním činitelům a orgánům státní správy, stanovuje podmínky spolupráce mezi zpravodajskými službami ČR navzájem a se zpravodajskými službami cizí moci, upravuje způsob ukládání úkolů BIS vládou a prezidentem republiky.

Z příslušných zákonných ustanovení vyplývá, že BIS nemá žádné výkonné pravomoci vně služby (nezatýká, nevyslýchá, nevyšetřuje), a tudíž není žádným typem policejní služby, resp. orgánem činným v trestním řízení. Nicméně BIS spolupracuje s příslušnými orgány činnými v trestním řízení a poskytuje jim relevantní informace, pokud jimi disponuje.

Kromě uvedených základních právních norem se BIS, jako státní orgán, řídí i dalšími právními předpisy, kterými jsou zejména:

- zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 218/1999 Sb., branný zákon, ve znění zákona č. 238/2000 Sb.,
- zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejích vystupování v právních vztazích. ve znění zákona č. 492/2000 Sb.,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Vzhledem ke svému charakteru zpravodajské služby má BIS stanoveny určité výjimky z jinak obecně platné zákonné úpravy. Jedná se např. o:

- zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebnímu řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv,
- zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
- zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, nebo

- vyhlášku Ministerstva dopravy č. 103/1995 Sb., o pravidelných technických prohlídkách a měření emisí silničních vozidel, ve znění vyhl. Ministerstva dopravy a spojů č. 322/1997 Sb.

3. Vnější kontrola

Činnost BIS podléhá podle § 12 zákona č. 153/1994 Sb. kontrole vlády a Parlamentu.

Kontrola, kterou provádí vláda, vyplývá z odpovědnosti vlády za činnost BIS a z odpovědnosti ředitele BIS vládě. Zákon nestanoví rozsah ani způsob provádění kontrolní činnosti vlády.

Kontrolní činnost Parlamentu vůči BIS je upravena zákonem č. 154/1994 Sb., který v části třetí, v § 18 až 21 upravuje kontrolní činnost Poslanecké sněmovny Parlamentu prostřednictvím k tomuto účelu zřízeného zvláštního kontrolního orgánu. Zákon přesně stanoví oprávnění tohoto kontrolního orgánu a povinnosti ředitele BIS vůči němu.

BIS považuje vnější kontrolní činnost vlády a Parlamentu za důležitý předpoklad pro vlastní činnost, který přispívá ke kvalitnímu plnění úkolů v její působnosti. V současné době je připraven návrh zákona o kontrole zpravodajských služeb Parlamentem České republiky.

4. Vnitřní kontrola

Vnitřní kontrola u BIS a jejích základních organizačních celků vychází z obecné zásady kontroly vykonávané v rámci vztahu nadřízenosti a podřízenosti. Kromě toho odbor inspekce - podle ustanovení čl. 20 organizačního řádu BIS a jako útvar přímo řízený ředitelem - provádí speciální kontrolní činnost v případech, kdy je tímto úkolem ředitelem BIS pověřen. V minulosti taková kontrola opakovaně proběhla u několika odborů, vždy se zaměřením na dodržování ustanovení právních norem obecně platných i interních. Při kontrolní činnosti jsou respektovány základní zásady, formulované ve třetí části (Základní pravidla kontrolní činnosti) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kromě organizačního řádu upravuje činnost odboru inspekce i rozkaz ředitele BIS č. 30/1996, kterým se stanoví zásady řízení konaného příslušníky odboru inspekce. Stěžejní činností odboru je působnost jeho příslušníků v těchto hlavních oblastech:

- činnost v postavení policejního orgánu BIS ve smyslu § 12 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (předprocesní trestní řízení), tedy v případech podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem BIS (spisová značka ČVS);
- činnost při prošetřování v případech podezření ze spáchání kázeňských přestupků příslušníky BIS, včetně prošetřování mimořádných událostí (spisová značka Vyš);
- prošetřování oznámení a stížností příslušníků i subjektů stojících vně BIS.

- evidování a vyřizování peticí podle § 1 odst. 1 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním.

Četnost těchto činností (i v porovnání s předchozím rokem) je vyjádřena následujícím přehledem:

Rozlišení věcí :	1999	2000
činnost policejního orgánu BIS (ČVS)	30	26
šetření ve věcech přestupkových (Vyš)	145	97
šetření ve věcech stížností a oznámení	170	118

ČINNOST POLICEJNÍHO ORGÁNU BIS

Přehled o činnosti příslušníků odboru inspekce v postavení policejního orgánu ve smyslu § 12 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, co do charakteru jednotlivých případů a způsobu jejich ukončení podává následující tabulka:

Vysvětlivky k tabulce:

- sl. 2 právní kvalifikace skutku, který byl předmětem šetření a z jehož spáchání byli podezřelí příslušníci BIS;
- sl. 3 počet věcí - spisů (ČVS);
- sl. 4 věci odložené usnesením policejního orgánu podle § 159, odst.1 trestního řádu - prošetřovaný skutek nebyl trestným činem, ani nebylo na místě věc vyřídit jinak, resp. prošetřovaný skutek se vůbec nestal (53,84 % všech věcí);
- sl. 5 odloženo podle § 159, odst. 4 trestního řádu - skutek, u kterého nebyl zjištěn pachatel;
- sl. 6 nepřipustnost trestního stíhání z důvodů amnestie prezidenta republiky;
- sl. 7 šetření dosud nebylo ukončeno;
- sl. 8 předáno vyšetřovateli zvláštního oddělení Úřadu vyšetřování ČR;
- sl. 9 věci odevzdané ke kázeňskému řízení podle § 51 a následujících zákona č. 154/1994 Sb.

poř.	Podezření z trestného činu :	počet ČVS	Odloženo - § 159 tr.řádu		Zastaveno § 11 tr.řádu	neukončeno	předáno ke stíhání	Vyřízeno Kázeňsky
			/odst. 1	/odst. 4				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	ohrožení utajované skutečnosti, § 106 tr.zák.	1	1	-	-	-	-	-
2	ohrožení utajované skutečnosti, § 107 tr.zák.	5	5	-	-	-	-	-
3	zneužívání pravomoci	2	2	-	-	-	-	-

	veřejného činitele, § 158/1 tr.zák.							
4	nepřímé úplatkářství, § 162 tr.zák.	1	-	-	-	1	-	-
5	návod k tr.č. křivé obvinění, §10/1b) k § 174/1 tr.zák.	1	-	-	-	1	-	-
6	křivá výpověď, § 175 tr.zák.1	1	-	-	-	-	-	
7	padělání a pozměňování veřejné listiny, § 176 tr.zák.	1	1	-	-	-	-	-
8	obecné ohrožení + šíření poplašné zprávy, §§ 180/1 + 199/1 tr.zák.	1	1	-	-	-	-	-
9	nedovolená výroba a držení omamných a psych. látek, § 187/1 tr.zák.	1	-	-	-	1	-	-
10	výtržnictví, § 202 tr.zák.1	-	-	-	1	-	-	
11	ublížení na zdraví, § 221/1 tr.zák.	1	1	-	-	-	-	-
12	vydírání, § 235 tr.zák.	1	-	-	-	1	-	-
13	podvodu, § 250/1 tr.zák.	1	1	-	-	-	-	-
14	vydírání + podvod, §§ 235/1 + 250/1,4) tr.zák.	2	-	-	-	1	1	-
15	znásilnění, § 241/1 tr.zák.	1	-	-	-	1	-	-
16	krádež, § 247/1 tr.zák.1	-	1	-	-	-	-	
17	urážka mezi vojáky, § 276 tr.zák.	1	-	-	-	-	-	1
18	porušování služebních povinností, § 288a/2 tr.zák.	3	1	-	-	2	-	-
-	celkem	26	14	1	-	9	1	1

ŠETŘENÍ VE VĚCECH PŘESTUPKOVÝCH

Do této kategorie spadají zejména případy dopravních nehod příslušníků BIS, které jsou meritorně prošetřovány místně příslušnými útvary Policie ČR a odbor inspekce tato šetření doplňuje o zjištění, která policejní útvary nemohou obstarat. V roce 2000 bylo celkem 56 dopravních nehod s účastí příslušníků BIS (57% přestupkových případů), z nichž bylo 35 ze strany příslušníků BIS zaviněných (62,5%).

Dále sem spadají případy mimořádných událostí, případně i jiné věci, u nichž je dáno podezření ze spáchání přestupků příslušníky BIS a to jak porušením obecně závazných, tak i interních právních norem.

Případy, u nichž je zjištěno zavinění příslušníka, jsou postoupeny ke kázeňskému řízení ve smyslu § 51 a následujících zákona č. 154/1994 Sb.

ŠETŘENÍ VE VĚCECH STÍŽNOSTÍ A OZNÁMENÍ

Jde o šetření, prováděná podle dosud platné vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú.l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících. Z toho vyplývá, že jde o různé podněty a podání jak příslušníků BIS, tak i osob a institucí stojících mimo BIS. Z celkového počtu 118 podání připadá 92 (77,96%) na oznámení a 25 (21,18%) na stížnosti. Zaznamenána je i 1 petice (0,85%).

Do této kategorie spadá i určitý počet (26%) podání osob, které vykazují známky duševní poruchy, resp. v průběhu šetření je taková porucha či choroba přímo diagnostikována příslušným zdravotnickým zařízením. Někteří stěžovatelé po prošetření jejich stížností a po obdržení odpovědi jsou s výsledkem nespokojeni a podávají opakované stížnosti, které jsou buď opakovaně šetřeny a v případě, že opakovaná podání neobsahují žádné nové, dosud neprošetřené skutečnosti, jsou bez dalšího zakládána - viz § 6 odst. 7 vl. vyhl. č. 150/58 Ú.l.

Šetření ve všech výše uvedených případech je uzavřeno buď odložením bez dalších opatření, či předáním ke kázeňskému řízení; v případě podezření ze spáchání trestného činu je věc převedena do působnosti policejního orgánu. V případě, že je šetřením zjištěno, že záležitost nespadá do působnosti BIS, je věc neprodleně postoupena příslušnému orgánu k dalšímu opatření.

5. Vnitřní bezpečnost

OKRUH KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

- Tak jako v minulém roce byl zástupce BIS účastníkem jednání Výboru pro nouzové plánování a Výboru pro civilní nouzové plánování.
- Byl ustaven zástupce BIS do Meziresortního (ústředního) krizového štábu.
- Počátkem roku proběhlo kolaudační řízení úkrytového zařízení, které bude využíváno v systému kolektivní ochrany pracovníků. V návaznosti na něj byla vypracována provozní dokumentace, jejíž obsah je dán předpisy civilní ochrany.
- Na základě usnesení Bezpečnostní rady státu (dále jen BRS) č. 89/2000 byla zpracována Metodika práce krizového štábu ředitele BIS.
- V průběhu roku započalo plnění úkolu BRS spojeného s vypracováním "Obecných zásad pro činnost státu při přechodu z mírového stavu do stavu ohrožení státu nebo válečného stavu při řešení vojenských krizových situací". Na základě tohoto úkolu byla

navázána spolupráce s ostatními zpravodajskými službami při I. Etapě vypracování "Zásad".

- V souvislosti s přijetím zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, došlo k vypracování návrhů předpisů upravujících tuto oblast u BIS (jejich vydání je závislé na prováděcích předpisech navazujících na tento zákon, který nabyl účinnosti 1.1.2001).

OKRUH OCHRANY UTAJOVANÝCH SKUTEČNOSTÍ

- BIS pokračovala v metodické spolupráci s Národním bezpečnostním úřadem (dále NBÚ), zejména v oblasti výměny zkušeností s problematikou ochrany utajovaných skutečností podle zákona č. 148/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a v oblasti přípravy věcného záměru nové koncepce zákona o ochraně utajovaných skutečností.
- BIS vyřizovala žádosti státních orgánů o posouzení stupně utajení u písemností BIS a jejich předchůdců, popř. archivních materiálů, zejména pro Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Vrchní státní zastupitelství v Praze a Městský soud v Praze.
- V souladu s nařízením vlády č. 246/1998 Sb., kterým se stanoví seznamy utajovaných skutečností, ve znění pozdějších předpisů, byl pro oblast působnosti BIS vypracován interní právní předpis, kterým se stanoví seznam utajovaných skutečností, k aktuálním otázkám ochrany utajovaných skutečností byly zpracovány metodické pomůcky, a k problematice zadání byla podána odborná stanoviska pro organizační útvary BIS.
- Byla provedena analýza rizik a zpracována dokumentace pro certifikaci jednotlivých částí informačního systému BIS. Na základě předané dokumentace a dalších podkladů NBÚ vydal certifikát pro jednotlivé informační systémy.
- Činnost v oblasti bezpečnosti informačních systémů BIS bude zaměřena na kontrolu dodržování přijatých opatření a zpracování návrhu na zavedení nových technologií, které zkvalitní zabezpečení informačních systémů BIS.
- Ochrana utajovaných skutečností z hlediska objektové a technické bezpečnosti probíhala ve znamení naplňování požadavků zákona č.148/1998 Sb. a jeho prováděcích předpisů. Z důvodu zákonných lhůt a limitovaných finančních prostředků byla přednostně realizována opatření k ochraně utajovaných skutečností kategorií "T" a "PT".
- K zajištění odpovídajících podmínek v oblasti ukládání utajovaných skutečností byla dokončena ve spolupráci s NBÚ certifikace stávajících úschovných objektů a mechanických zábranných prostředků.

- Se zřetelem na finanční náročnost technických opatření byla přijata koncepce centrálního ukládání utajovaných skutečností stupňů utajení "T" a "PT". Za tímto účelem byly vybudovány soustředěné úložny utajovaných skutečností na požadovaném stupni technického zabezpečení certifikovanými prostředky.
- K zajištění archivních materiálů byla zahájena výstavba archivu, který bude po dostavbě certifikován akreditovanou zkušebnou a následně NBÚ k ukládání utajovaných skutečností všech stupňů utajení.
- V oblasti fyzické ostrahy objektů byly vytvořeny organizačně technické podmínky pro střežení všech objektů BIS, kde se ukládají utajované skutečnosti stupně utajení "D" a vyšší.
- V oblasti personální bezpečnosti byly provedeny prověrky všech příslušníků BIS. Osvědčení bylo vydáno 99% příslušníkům; z těchto bylo v roce 2000 celkem v 6 případech osvědčení odejmuto.

6. Vnitřní organizace

PERSONÁLNÍ STATISTIKY (LIDSKÉ ZDROJE)

V roce 2000 se BIS ve své personální politice zaměřila především na zkvalitnění výběru nově přijímaných pracovníků, stabilizaci kmenového stavu, doplnění požadované úrovně vzdělání a na jazykové vzdělávání.

Z dále uvedených statistik vyplývá, že deklarovaný záměr se daří naplňovat.

VYBRANÉ AGREGOVANÉ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

Stav k 31. prosinci 1999

Složky	Plán. stav v %	skutečný stav v %	muži v %	ženy v %	VŠ v %	Bc. v %	ÚS v %	Z v %
Výkonné	100%	80,0 %	71,5 %	28,5 %	35,5 %	6,8 %	52,8 %	4,9 %
bezpečnostní	100%	77,4 %	60,7 %	39,3 %	31,5 %	11,2 %	55,0 %	2,3 %
podpůrné	100%	84,3 %	60,1 %	39,9 %	29,5 %	2,7 %	57,9 %	9,9 %
Týlové	100%	82,1 %	66,4 %	33,6 %	27,3 %	5,4 %	59,1 %	8,2 %
BIS celkem	100 %	80,9 %	67,0 %	33,0 %	32,6 %	6,2 %	55,0 %	6,2 %

Stav k 31. prosinci 2000

Složky	plán. stav v %	skutečný stav v %	Muži V %	ženy v %	V-M v %	V-B v %	ÚS v %	SO+Z v %
výkonné	100 %	82,5 %	69,1 %	30,9 %	34,3 %	11,5%	50,9 %	3,3 %
bezpečnostní	100 %	85,1 %	55,8 %	44,2 %	26,7 %	8,1 %	60,5 %	4,7 %
podpůrné	100 %	94,2 %	57,3 %	42,7 %	28,4 %	1,5 %	67,5 %	2,6 %
týlové	100 %	82,3 %	67,3 %	32,7 %	29,0 %	6,5 %	59,8 %	4,7 %
BIS celkem	100 %	85,2 %	64,8 %	35,2 %	31,5 %	8,2 %	56,8 %	3,5 %

Odchody k 31. prosinci 1999

odchody	z vůle zaměstnance		z vůle organizace		Odchody
složky	§ 39 v %	§ 44 v %	§ 40 v %	§ 44 v %	celkem v %
výkonné	84 %	8 %	8 %	-	100 %
ostatní	75 %	12,5 %	-	12,5 %	100 %
celkem § v %	80 %	10 %	5 %	5 %	100%

Počet příslušníků, kteří v daném roce ukončili služební poměr k BIS, je označen jako 100 % a představuje 4,7 % z celkového stavu.

- pozn. : užití §§ zákona č. 154/1994 Sb.
- § 39 - uvolnění ze sl. poměru na žádost příslušníka,
- § 44 - zrušení sl. poměru ve zkušební době (rozhodnutí org. nebo příslušníka)
- § 40 - propuštění ze sl. poměru

Odchody k 31. prosinci 2000

odchody	z vůle zaměstnance		z vůle organizace		-	odchody
složky	§ 39 v %	§ 44 v %	§ 40 v %	§ 44 v %	§ 38v %	celkem v %
výkonné	70 %	5 %	20 %	-	5%	100 %
ostatní	93 %	7 %	-	-	-	100 %
celkem § v %	80 %	6 %	11 %	-	3 %	100%

Počet příslušníků, kteří v daném roce ukončili služební poměr k BIS, je označen jako 100 % a představuje 4,2 % z celkového stavu .
pozn. : užití §§ zákona č. 154/1994 Sb.

- § 39 - uvolnění ze sl. poměru na žádost příslušníka,
- § 44 - zrušení sl. poměru ve zkušební době (rozhodnutí org. nebo příslušníka)
- § 40 - propuštění ze sl. poměru
- § 38 - úmrtí

Přijímací řízení

1999	Osloveno uchazečů	Přijato	Muži	Ženy	Vysokoš. Vzdělání	Středoš. vzdělání	Základní vzdělání
Výkon. složky	100%	6%	54%	46%	92%	8%	0%
Ostatní	100%	19%	35%	65%	22%	73%	5%

Počet přijatých příslušníků v roce 1999 představuje 6 % z celkového stavu.

2000	Osloveno uchazečů	Zahájeno příj. řízení	Přijato	Muži	Ženy	V-M	V-B	ÚS	SO+Z
Výkonné složky	100%	65%	15%	40%	60%	66%	20%	14%	0%
Ostatní	100%	57%	17%	69%	31%	22%	1%	44%	33%
Celkem	100%	60%	16%	60%	40%	35%	7%	35%	23%

Počet přijatých příslušníků v roce 2000 představuje 8,8 % z celkového stavu.

ROZPOČET 2000

Základní rozpočtové objemy příjmů a výdajů kapitoly 305 - BIS byly schváleny zákonem č. 58/2000 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2000.

Vzhledem k vývoji konkrétních podmínek hospodaření s rozpočtovými prostředky byla během tohoto období provedena ministerstvem financí příslušná rozpočtová opatření, jimiž byl celkově snížen schválený rozpočet běžných výdajů o 6 100 tis. Kč na upravený rozpočet 609 695 tis. Kč a celkově snížen i schválený rozpočet kapitálových výdajů o 1266 tis. Kč na částku 127503 tis. Kč.

Schválený rozpočet příjmů ve výši 77000,0 tis. Kč, byl naplněn částkou ve výši 85435,0 tis. Kč, tj. na 110,95 %. Rozhodující objemy zde tvoří příjmy za pojistné na sociální zabezpečení hrazené zaměstnavatelem. Index celkových příjmů ve srovnání s rokem 1999 činí 104,31 %.

Upravený rozpočet výdajů celkem ve výši 737198,0 tis. Kč byl čerpán na 96,61 %, nečerpání činí celkem 24979,3 tis. Kč.

Na nedočerpání upraveného rozpočtu se podílí běžné výdaje, a to především nižším objemem realizovaných mzdových prostředků a pojistného vypláčeného zaměstnavatelem z důvodu nenaplnění pracovníků BIS.

Kapitálové výdaje byly v celkovém souhrnu vyčerpány.

Vzhledem k výše uvedenému celkové saldo kapitoly BIS v porovnání konečné realizace příjmů a výdajů oproti schváleným finančním ukazatelům vyjadřuje dobrý vztah ke státnímu rozpočtu a jeho zlepšení jak oproti schválenému, tak i oproti upravenému bez dalších nároků na něj.

Index celkových výdajů kapitoly ve srovnání s rokem 1999 činí 102,07 %. Mezi prioritní oblasti výdajů kapitoly v roce 2000 patřilo především budování informačních systémů, vytváření systémů spojení a vybavování zpravodajskými prostředky.

Velká pozornost byla přitom věnována především nezbytným potřebám v souvislosti se zabezpečováním zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, obdobně jako v roce 1999.

Stejný trend ve vynakládání výdajů lze očekávat i při plnění rozpočtu v roce 2001.

V souvislosti se vstupem České republiky do NATO a postupné integraci do evropských struktur je potřebné přiblížení k běžným evropským standardům i v činnosti zpravodajských služeb, a to jak v jejich technické úrovni, tak i v kvalitě zajištění ochrany utajovaných skutečností.

Podrobný rozklad čerpání rozpočtových příjmů a čerpání rozpočtových výdajů dle jednotlivých seskupení a podseskupení položek je obsažen v závěrečném účtu kapitoly BIS za rok 2000 v rámci kapitolního sešitu předkládaného k projednání do Výboru pro obranu a bezpečnost Parlamentu ČR.

Plnění rozpočtu kapitoly BIS v letech 1999 a 2000 (v tis. Kč)

-	1999	2000
Výdaje kapitoly BIS celkem	697 788	712 219
z toho :	-	-
Kapitálové výdaje celkem	112 749	128 785
Běžné výdaje celkem	585 039	583 434
Příjmy kapitoly BIS celkem	81 906	85 435

Hospodaření s přidělenými rozpočtovými prostředky státního rozpočtu v průběhu roku 2000 odpovídalo základním potřebám BIS.

Přes přijatá rozpočtová opatření a restriktce již při tvorbě rozpočtu na toto období však byly vytvořeny základní nutné podmínky pro splnění hlavních úkolů zpravodajské služby.

7. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány

Zpravodajské služby ČR navzájem spolupracují na základě dohod uzavíraných se souhlasem vlády (§9 zákona č. 153/1994 Sb.). Spolupráce jednotlivých zpravodajských služeb vychází ze vzájemné výhodnosti výměny informací, potřeby společného postupu ve vybraných oblastech i využití specializovaných pracovišť. Spolupráce je soustředěna do oblasti výměny konkrétních informací, metodiky práce a společného postupu v některých projektech až po optimalizaci nasazování prostředků, např. v oblasti otevřených zdrojů.

Spolupráce a jednotný postup všech zpravodajských služeb je nezbytností v rámci již existujících partnerských vazeb, zejména v rámci NATO, stejně jako v rámci integračního procesu, např. v rámci systému udělování víz. V uvedených případech je BIS garantem za zpravodajské služby ČR a mimo vlastní činnost v dané oblasti musí zajišťovat i nutný informační tok mezi jednotlivými subjekty systému.

Pro zajištění koordinace zpravodajských služeb zřídila vláda Výbor pro zpravodajskou činnost, a řízením koordinační činnosti pověřila místopředsedu vlády a ministra zahraničních věcí. Koordinátorem BIS byl pověřen 1. místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí.

8. Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci

Spolupráce BIS se zpravodajskými službami cizí moci podléhá dle znění § 10 zákona č. 153/1994 Sb. souhlasu vlády. V současné době spolupracuje BIS se zpravodajskými službami 44 států.

V uplynulém období byl zaznamenán nárůst výměny informací a přímých kontaktů se všemi partnerskými zahraničními službami. V souladu s prioritami činnosti BIS má mezinárodní spolupráce přispět zejména k účinnějšímu boji s extremismem, organizovaným zločinem a nelegální migrací.

Nové úkoly přináší členství BIS ve Zvláštním výboru NATO, který sdružuje kontrarozvědné služby členských států aliance a funguje jako poradní orgán NATO pro otázky špionáže, terorismu a jiných subverzních aktivit, které mohou pro alianci představovat hrozbu. V roce 2003 bude BIS, jako první služba z postkomunistické země, tomuto orgánu předsedat.

Důležité jsou první kontakty BIS s institucemi Evropské unie, která se v poslední době snaží posilovat svou bezpečnostní politiku.

V roce 2000 byla navázána spolupráce s 12 novými službami.

9. Podávání zpráv a ukládání úkolů

Předávání informací zpravodajskými službami upravuje § 8 zákona č. 153/1994 Sb., poskytování informací zpravodajským službám od orgánů státní správy stanoví § 11 téhož zákona.

V roce 2000 pokračoval trend výrazného nárůstu konkrétních úkolů zadávaných BIS zejména vládou ČR. Je možné konstatovat nejen nárůst kvantity, ale i podrobnější a přesněji směřované konkrétní úkoly, zaměřené v drtivé většině do oblastí s nejvyšší prioritou činnosti.

V návaznosti na organizační změny provedené v BIS byla realizována v průběhu roku 2000 významná změna v systému podávání zpráv, kdy je pravidelně jedenkrát měsíčně informována vláda prostřednictvím jejího 1. místopředsedy a ministra práce a sociálních věcí o zpravodajské situaci v oblastech působnosti BIS, stejná informace je dále předávána prezidentu republiky. Mimo zmíněný periodický situační přehled informuje BIS o zjištěních v rámci jednotlivých konkrétních úkolů dle pokynů v jejich zadání.

Dalším typem informační produkce jsou iniciativní zprávy vycházející z informací zabezpečených v rámci působnosti BIS stanovené zákonem 153/1994 Sb., které jsou dle jejich obsahu adresovány příslušným orgánům k provedení dalších opatření.

V rámci zkvalitňování zpravodajské informační produkce byla věnována maximální pozornost klientské politice ve snaze optimalizovat výsledný produkt podle potřeb odběratele se zřetelem na moderní metody práce s informacemi. Také do budoucna bude kvalita, včasnost, přesnost a úplnost předaných informací jedním ze základních sledovaných parametrů pro řízení a hodnocení činnosti.

Mimo oblast zpravodajské činnosti předává BIS informace a komunikuje se širokým spektrem státních orgánů i dalších organizací, tyto kontakty vychází z postavení BIS v systému státní správy.

V souladu se zněním zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, BIS informuje o své činnosti i veřejnost. Za období roku 2000 zodpověděla BIS 96 dotazů tohoto typu.

10. Zpravodajská činnost

Záměry a činnosti namířené proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti ČR

I v roce 2000, stejně jako ve dvou předcházejících letech, nabýval na síle obecný trend k lepší organizovanosti a koncepčnosti aktivit extremistických skupin. Významným faktorem se stal rostoucí zájem extremistických skupin o etablování se na veřejné politické scéně, který byl částečně naplňován některými konkrétními kroky. I nadále pokračovalo utlumování nejradikálnějších aktivit v zájmu veřejně účinnějšího a přijatelnějšího vystupování. Extremistické organizace v intencích tohoto utlumování používají ve svých stanovách a veřejně dostupných materiálech k prezentaci svých názorů a cílů kvalitně vypracované formulace, které nejsou ve většině případů napadnutelné podle platného právního řádu. V období roku 2000 zůstávala elementárními tématy, na nichž se jednotlivé extremistické skupiny výrazněji profilovaly, např. odmítání některých základních lidských práv a svobod pro určité skupiny osob, odmítání politické plurality apod.

NEOBOLŠEVICKÉ A LEVICOVÉ EXTRÉMNĚ NACIONALISTICKÉ SKUPINY

I v roce 2000 zůstala idea všeslovanské vzájemnosti nosnou myšlenkou pro aktivity neobolševických a s nimi se personálně překrývajících levicově extrémně nacionalistických uskupení. Stejně jako v letech předchozích lze konstatovat, že členská základna včetně sympatizantů těchto skupin a jejich aktivit je na řádově vyšší úrovni, než je tomu u skupin pravicově extremisticky orientovaných. Skupiny levicových extremistů se nadále výrazně neoddělují od běžné občanské společnosti a pokračuje jejich snaha o pronikání do státních struktur s cílem získat přístup k informacím a podíl na rozhodování státních orgánů.

Tato snaha je jimi považována za jeden z postupných kroků nutných k naplnění jimi sledovaného cíle, jímž je popření demokratického vývoje po roce 1989 a znovuoobnovení mocenských poměrů a geopolitického uspořádání Evropy před rokem 1989.

Neobolševičtí a levicově nacionalističtí extremisté se především snaží pomocí propagandy získat podporu široké veřejnosti pro své myšlenky

návratu k systému před rokem 1989. K argumentaci využívají upozorňování na složitou sociální situaci v některých regionech, zpochybňování zahraničních investic do výstavby v ČR, upozorňování na neobjasněné krachy finančních ústavů, ekonomické potíže významných podniků a v neposlední řadě i různé politicko ekonomické aféry. V dalším období lze očekávat další zpochybňování členství ČR v NATO a kritiku plánovaného vstupu do EU s poukazováním na vysoké náklady na členství státu v těchto strukturách a na další "negativa", které členství přinese řadovým občanům.

PRAVICOVĚ EXTREMISTICKÉ SKUPINY

V roce 2000 pokračoval trend utlumování dříve typických aktivit neonacistických uskupení. Došlo k mírnému poklesu počtu koncertů skinheadských hudebních skupin, produkce tiskovin i hudebních nosičů. Naopak na významu nabývala snaha pravicových extremistů o vstup na politickou scénu. Důsledkem toho byly pokusy o formování nových subjektů, které však byly postaveny na základech stávajících pravicově extremistických občanských sdružení, a úsilí o jejich registraci jako politických stran. V některých pravicově extremistických organizacích v důsledku toho došlo ke změnám v jejich vedení a vyčlenění části členské základny do samostatného subjektu. Na druhé straně probíhala živá diskuse o spolupráci jednotlivých pravicově extremistických organizací na vzniku společného zastřešujícího politického subjektu. Spolupráce těchto organizací byla patrná i při pořádání a účasti na veřejných akcích ve formě demonstrací a protestních pochodů.

Po neúspěšných snahách o registraci nové politické strany se o vstup do politického života nejvýrazněji pokusili členové organizace Národní aliance (NA), kteří před podzimními volbami do krajských zastupitelstev ve větším počtu vstupovali do Vlastenecké republikánské strany (VRS) a byli zařazeni na její kandidátku.

V dalším období lze očekávat pokračující aktivity směřující ke vzniku nové politické strany (ev. i více stran), získání registrace podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a zapojení do politického života.

ANARCHOAUTONOMNÍ SCÉNA

Anarchoautonomní scéna a s ní spolupracující skupiny a jednotlivci se v roce 2000 orientovala především na organizování protestních akcí v souvislosti se zářijovým Výročním zasedáním Mezinárodního měnového fondu a Světové banky v Praze (MMF/SB). Pro přípravu protestních akcí byla na počátku roku založena skupina Iniciativa proti ekonomické globalizaci (INPEG), která sdružovala různé anarchistické a radikálně ekologické skupinky. Hlavním úkolem INPEG byla příprava zázemí, mediální kampaň a navázání mezinárodní komunikace.

Protesty v Praze potvrdily, že skutečným cílem antiglobalizačních aktivit není pouze protest proti činnosti nebo existenci některých mezinárodních institucí, ale že jde o šířeji založené a soustavné aktivity proti celému současnému ekonomickému systému a v podstatě i proti demokratickému

systému. Cílem je mj. zablokování funkcí systému a jeho následné zničení.

Vzhledem k průběhu a výsledkům protestních akcí proti zasedání MMF/ SB v Praze lze v následujícím období očekávat změny na anarchoautonomní scéně. Koncem roku 2000 BIS zaznamenala určitý útlum veřejných aktivit anarchoautonomních organizací, který byl pravděpodobně důsledkem frustrace z toho, že zářijové protesty byly veřejností přijaty negativně. Jednotlivé skupiny se tak věnují zejména svým interním záležitostem, včetně budování organizační struktury a vytváření sítí sympatizantů. Některé z organizací se chtějí aktivně zapojit do nově zahájené mezinárodní kampaně ultralevicových aktivistů proti Evropské unii, jejímž cílem je zrušení této organizace. V důsledku toho lze očekávat i nárůst mezinárodní spolupráce se subjekty, které se na této a podobných kampaních podílejí.

PŮSOBENÍ ZPRAVODAJSKÝCH SLUŽEB CIZÍ MOCI

Činnost zpravodajských služeb SNS na území České republiky

Po zvolení nového ruského prezidenta Vladimíra Putina v březnu roku 2000 získaly ruské zpravodajské služby (ZS) na důležitosti, disponují dostatkem personálu i finančních prostředků. Jejich činnosti je v politickém a vojenském vedení Ruské federace (RF) přikládán velký význam, který se bude zřejmě ještě zvyšovat, a to i přesto, že v letech 2001 až 2003 dojde k omezování početních stavů příslušníků ZS stejně jako v ostatních ozbrojených složkách RF.

Prezident Putin, s ohledem na svou vlastní zpravodajskou minulost, má větší důvěru ve zpravodajské složky a přikládá jim vyšší význam při prosazování zahraniční politiky Ruska, než resortům řízeným vládou. V procesu vytváření "silného státu" směřuje RF k závislosti na speciálních službách.

BIS předpokládá, že ruské ZS budou mezi sebou kooperovat a navážou spolupráci s některými ZS bývalých států SSSR, jako je např. Bělorusko. RF má velký zájem nahradit pomocí úspěšné špionážní činnosti ruské potíže v ekonomické a vojenské oblasti. Tomu odpovídá i zaměření ZS, kdy kromě tradičních oblastí zájmu (rozšiřování NATO a EU, modernizace a reformy ozbrojených sil atd.) se zvyšuje zájem o nové vojenské i civilní technologie, informační systémy, ale např. i o nejnovější výsledky vědy v lékařské oblasti apod.

V listopadu 2000 došlo k radikální změně ve vojensko - technické spolupráci Ruska se zahraničními obchodními partnery. Prezidentským výnosem byl založen nový federální státní podnik ROSOBORONEKSPORT, který se stal zprostředkovatelem v oblasti vojensko-technické spolupráce RF s cizinou. Svoji nezastupitelnou úlohu při obchodování s vojenským materiálem si zachovala i vojenská rozvědka GRU.

V souladu s novou politickou strategií vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí RF koncepci zahraniční politiky, ve které je zakotven i přístup RF k bývalým středoevropským a východoevropským satelitům.

Tyto státy jsou v uvedené koncepci rozděleny do tří kategorií; ČR figuruje ve 3. kategorii, tj. skupině s tzv. konfrontačním přístupem k RF.

Ruské ZS sledují otázky vnitropolitického vývoje ČR, včetně legislativních kroků, výsledků voleb, ale i zahraniční politiku naší země, hospodářství, energetiku, telekomunikace, bankovníctví a strategicky významné technologie.

Ruské ZS na území ČR budují systém vlivových agentur, prostřednictvím kterých se snaží ovlivňovat rozhodovací procesy v místních samosprávách, šířit dezinformace a zpochybňovat důvěryhodnost naší země v zahraničí i vyvolávat pochybnosti u českých občanů o postupech státních orgánů.

Jde zejména o zpochybňování členství ČR v NATO, o zdůrazňování vysokých nákladů, které musí ČR v souvislosti se členstvím v NATO vynakládat, poukazování na slabé sociální jistoty občanů, upozorňování na vysoké náklady uvolňované na působení české armády v zahraničních misích, poukazování na zbytečnost nákupu nových bojových nadzvukových letadel.

BIS monitoruje působení ruských ZS v ČR pod legálním i pod netradičním krytím. Pozornost věnuje rovněž ekonomické činnosti vybraných ruských subjektů a některým subjektům s ruskou účastí a kontaktům příslušníků ruských ZS do prostředí extremistických skupin, do policejních a dalších ozbrojených složek i na představitele místních samospráv a státní správy. Ruské vojenské ZS se pokoušejí o průnik do ministerstva dopravy, obrany a dalších resortů za účelem získání utajovaných materiálů. V oblasti jejich zájmu jsou i významné technologie. V souvislosti s uvedením jaderné elektrárny Temelín do zkušebního provozu byl zaznamenán zvýšený zájem i o otázky jaderné, chemické a biologické bezpečnosti.

Zpravodajské služby některých dalších zemí

BIS sleduje zpravodajské aktivity občanů některých asijských států na území České republiky. Monitoruje činnost a kontakty osob, u nichž panuje podezření, že patří k rezidentuře speciálních služeb těchto států, nebo že slouží jako zdroje veřejně nedostupných informací.

BIS zabezpečuje informace o možných vazbách čínských zpravodajských služeb na čínský organizovaný zločin např. v oblasti nelegální migrace. Aktivity zpravodajských služeb KLDK se soustřeďují zejména na snahu získávat vojenský a zbrojní materiál.

Monitorováním činnosti zpravodajských služeb Svazové republiky Jugoslávie byly upřesněny jejich formy činnosti v zahraničí s konkrétními poznatky k aktivitám v ČR. Rozpracování této problematiky bylo iniciováno na základě konfliktu v Kosovu.

OCHRANA VÝZNAMNÝCH EKONOMICKÝCH ZÁJMŮ ČR

Nadále probíhá transformace české ekonomiky. Probíhající privatizace a restrukturalizace jsou charakterizovány velkými přesuny majetku.

Obecně je situace v české ekonomice charakterizována jako mírně se zlepšující. Poměrně kladně je hodnocen pokrok v privatizaci bankovníctví a restrukturalizaci některých velkých hutních a průmyslových podniků. Očekávána je privatizace a liberalizace energetického odvětví.

Pro situaci v bankovníctví byla typická mj. provázanost bank s průmyslovými podniky, investičními fondy, společnostmi a politickou scénou. Tyto vazby byly příčinou toho, že banky poskytovaly nedostatečně zajištěné úvěry nejen problémovým a neefektivním fyzickým osobám, ale i společnostem, které buď vlastnily nebo ovládaly. Jejich potíže se projevují ztrátou kapitálové přiměřenosti a mnohdy končí uvalením nucené správy, potažmo odnětím bankovní licence. Průmyslové podniky se následně dostávají do obtížné situace v důsledku nedostatku provozního kapitálu. Mnoho špatných úvěrů se vztahuje k podnikům, které už jsou předmětem konkurzního řízení. Většina těchto řízení probíhá několik let. S ohledem na omezená práva věřitelů - i zajištěných věřitelů - v konkurzu je hodnota těchto úvěrů velmi sporná. Systém je náchylný ke zneužití formou tunelování, podvodného prodeje aktiv, fingovaného nákupu služeb od spřízněných stran a fabrikace fingovaných společností. Tato situace je řešena kapitalizací pohledávek institucemi v působnosti státu, restrukturalizací podniků a následným hledáním strategického partnera. Tato řešení však vyžadují značné vynaložení finančních prostředků spravovaných státem a ve svých důsledcích vedou ke zvyšování vnitřní zadluženosti státu.

Subvenčních a revitalizačních aktivit vlády v některých případech zneužívají příživnické a pragmaticko-symbiotické skupiny počínaje aktivitami různých lobby, přes disfunkci státní správy až po projevy organizovaného zločinu. Byly zaznamenány i aktivity bankovního systému, kde jsou nejnebezpečnějším jevem snahy "přepumpovat" státní kapitál do soukromého sektoru.

Dosavadní postup privatizace velkých bank byl rovněž negativně ovlivněn zklamáním z výsledku privatizace IPB a nestandardními transakcemi v Komerční bance.

Obdobná je situace v oblasti peněžního družstevnictví, kde managementy družstevních záložen, tzv. kampaňek, a nedostatečná kontrola zapříčinily takové problémy, které vedly až k likvidaci jednotlivých spořitelních družstev.

V roce 2000 BIS dokončila operativní rozpracování krizové situace v oblasti peněžního družstevnictví. V důsledku nekalých praktik prováděných některými členy vedení řady družstevních záložen, kteří zneužívali mezer v zákoně č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech, došlo prakticky k ochromení peněžního družstevnictví. Účelové obcházení zákona při investování většiny vkladů řadových členů tzv. kampaňek vedlo k četným veřejným projevům nespokojenosti a spolu s potížemi některých dalších bank i k šíření nedůvěry v český finanční sektor.

Rovněž regulace kapitálového trhu stále nedosahuje potřebné úrovně. Jedním z hlavních důsledků bude nadále příznivé prostředí pro korupci, spojenou s podvody, praním špinavých peněz, krádežemi i tunelováním.

Ochrana ekonomických zájmů byla vládou stanovena jako nejvyšší priorita. Šetření BIS se týkají různých oblastí ekonomiky ČR, souvisejí většinou s privatizací a restrukturalizací, ověřováním bezúhonnosti

konkrétních osob jmenovaných do významných funkcí nebo nominovaných k zastupování státu v průmyslových podnicích.

Šetření byla řízena tak, aby byl získán co nejkvalitnější obraz vybraných oblastí ekonomiky a její schopnosti přizpůsobit se kritériím pro vstup do Evropské unie. Cílem šetření bylo poskytnout oprávněným příjemcům informace důležité pro jejich rozhodování, zejména v případech privatizace; sem spadá i šetření v oblasti elektroenergetiky, plynárenství, ropy a ropných produktů.

Dalším cílem prováděného rozpracování je odhalovat případy různých finančních machinací. Sledovány jsou především aktivity různých netransparentních skupin. Rovněž se jedná o subjekty (skupiny osob) propojené s mezinárodními finančními korporacemi, které využívají výhod off shore zón k netransparentním a nestandardním finančním operacím, které vykazují prvky podvodného jednání.

V souladu s prioritami zpravodajské činnosti jsou zabezpečovány informace z oblasti bankovníctví a finančního sektoru s cílem omezit činnost finančních skupin, které by mohly dosáhnout nestandardními postupy destabilizace bankovního a finančního sektoru. Vzhledem k charakteru této problematiky spolupracuje BIS s dalšími institucemi působícími v oblasti bankovníctví, financí, kapitálových trhů a se specializovanými útvary Policie České republiky.

V roce 2001 je očekáváno dokončení privatizace bankovníctví. Značný problém se skrývá v řešení velkého objemu problematických aktiv, která byla převedena na Konsolidační banku a její dceřiné společnosti.

V souvislosti s novelou zákona o konkursu a vyrovnání lze očekávat i vyšší počet bankrotů. Konkursy podniků mohou vést ke zvýšení nezaměstnanosti a v některých případech i k neoprávněnému obohacování se správců konkursní podstaty, eventuelně osob s nimi spojených.

OBCHOD SE ZBRANĚMI A VOJENSKÝM MATERIÁLEM

Pozornost BIS je zaměřena na zpravodajskou ochranu zbrojních výrobních kapacit a na obchod se zbraněmi a vojenským materiálem, zejména jde-li o nelegální nebo nežádoucí transfer konvenčních zbraní a vývoz vojenského materiálu do zahraničí. Mezi nejcitlivější oblasti patří manipulace se zbraněmi a vojenským materiálem, které jsou uskutečňovány v rozporu s mezinárodními závazky ČR, manipulace, jichž se účastní skupiny organizovaného zločinu, zpravodajské služby cizí moci, nebo u nichž materiál směřuje do rizikových oblastí.

BIS rovněž věnuje pozornost potenciálně rizikovým společnostem, k nimž se řadí zbrojovky a další podniky, vyrábějící zbraně či munici, jako jsou např. různé strojírenské závody, u nichž mohlo dojít k nedovolené, nebo nekontrolované manipulaci s vojenským materiálem. Zde dochází zejména ke sledování majetkových přesunů, zapojení rizikových osob do managementu těchto společností, podezřelých obchodů, atd.

Dalším okruhem zájmu BIS jsou podniky, disponujícími citlivými či utajovanými technologiemi v oblasti vojenské výroby, ke kterým lze

zařadit zejména výrobu radiolokátorů, letadel a přístrojů s těmito odvětvými souvisejících.

BIS rovněž provádí šetření k osobám v rizikových podnicích v souvislosti s bezpečnostními prověrkami podle zákona o ochraně utajovaných skutečností č. 148/1998 Sb., zpracovává stanoviska k vydání povolení k provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem žádajícím společně dle zákona č.38/1994 Sb., stanoviska k personálním změnám ve statutárních orgánech společností po vydání předmětného povolení a stanoviska k udělení výjimek dle zákona č.288/1995 Sb., pokud jde o zakázané zbraně, zakázané střelivo a zakázanou vojenskou munici.

V uplynulém období BIS upozornila na skutečnost, že pokud některé firmě není uděleno povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem a tudíž nemůže dostat ani vývozní licenci, firma sežene jako partnera další subjekt, který povolení má a licenci dostane. Toto sice není přímé porušení zákona, ale cesta, kterou lze zákon úspěšně obcházet a je na zvážení příslušných orgánů, jak doplnit, či upravit současnou legislativu.

Dalším způsobem, jak obejít státní zájmy, je problém udělování tzv. objemových licencí. Takováto licence je udělena většinou na určitou, mnohdy ani blíže nespecifikovanou komoditu a na hodnotu zboží.

K úmyslné trestné činnosti v oblasti obchodu s vojenským materiálem může rovněž docházet obcházením licencí, nebo jejich objemového plnění vývozem vojenského materiálu zaměněného za civilní. Buď využitím neznalosti celních orgánů, které zejména při vývozu některých dílů nejsou bez posouzení znalcem schopny odhalit, že jde o vojenský materiál, nebo využitím podobnosti až vizuální totožnosti dílů, nebo jejich praktické zaměnitelnosti.

Poslední oblastí nedovoleného nakládání s vojenským materiálem je manipulace s doklady o zboží.

PROLIFERACE

Proliferace zbraní hromadného ničení patří k vážným hrozbám současného světa. Zahrnuje další rozšiřování jaderných, chemických a biologických zbraní a rovněž raket jako jejich nejnebezpečnějších nosných systémů. Zásadní problém boje s proliferací vyplývá z toho, že získávání tohoto artiklu není zaměřeno přímo na zbrojní systémy, nýbrž spíše na technologie (know-how), resp. technologické celky, které slouží pro výzkum, vývoj a výrobu příslušných prostředků masového ničení.

Základním zájmem České republiky je účastnit se mezinárodní regulace vývozu a zamezit šíření zbraní hromadného ničení. Ze zpravodajského hlediska to představuje zejména sledování aktivit orientovaných na získání materiálů a technologií využitelných k vývoji a výrobě zbraní jaderných, chemických a biologických zbraní, včetně jejich nosičů.

Prakticky jde o nelegální obchodní aktivity; neboť celá řada mezinárodních smluv a dohod obchodování s příslušnými materiály a technologiemi do určitých zemí vůbec nepřipouští, v ostatních případech podrobuje povolovacímu řízení formou exportních, resp. importních licencí, udělovaných příslušným orgánem státní správy. Do této kategorie patří i

tzv. "látky a technologie dvojího užití", tj. látky, resp. jejich prekurzory, které jsou využitelné nejen vojensky, ale rovněž běžně používané v civilní praxi.

V souladu s těmito opatřeními je Česká republika řádným členem všech kontrolních systémů zaměřených na prevenci jakýchkoliv celosvětových a regionálních konfliktů. Česká republika je zavázána k plnění řady relevantních mezinárodních dohod, počínaje Ženevským protokolem z roku 1925 o zákazu užití chemických a biologických zbraní, přes Smlouvu o nešíření jaderných zbraní z roku 1968, Dohodu o uplatňování záruk mezi ČSSR a MAAE, až po Úmluvu o chemických zbraních z roku 1993.

V České republice je problematika proliferace legislativně řešena zákonem č. 21/1997 Sb., o kontrole vývozu a dovozu zboží a technologií podléhajících mezinárodním kontrolním režimům, který stanovuje podmínky, za kterých lze "dovážet nebo vyvážet, anebo jinak nakládat" s některými druhy zboží a technologií, a provádět jejich kontrolu orgány celní správy - stanovuje tzv. kontrolní režim.

Za nejvýznamnější oblast v problematice proliferace je považována proliferace jaderná, představující především pokusy o nelegální obchodování s jadernými materiály. Získané poznatky v této problematice zatím jednoznačně ukazují, že drtivou většinu zachycených ilegálních nabídek o obchodování s tzv. "strategickými jadernými materiály" tvoří především pokusy o podvod.

Programy jaderných zbraní kladou maximální požadavky na odborné vědomosti a technické možnosti. Vývoj v oblasti biotechnologie a chemie naproti tomu umožňuje vyrábět dost jednoduše a levně biologické a chemické zbraně. Proto se již dlouhou dobu rýsuje přesun k vývoji chemických a biologických zbraní.

ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

V současném světě patří organizovaný zločin mezi nejnebezpečnější společenské jevy. Vyznačuje se vysokou profesionalitou, snahou o maximální zisk a přeměnu ekonomického vlivu na mocenský. Finanční prostředky zčásti používá k získávání dalšího bohatství, k zajišťování bezpečnosti, k potlačování konkurenčních skupin a k nákupu špičkového technického vybavení.

Organizovaný zločin vyvíjí své aktivity bez ohledu na státní hranice, jeho působnost je mezinárodní, ať se jedná o pohyb osob, peněz, nebo informací. Vedle maximálních zisků má organizovaný zločin zájem na jejich legalizaci a na pronikání do společenských struktur. Ze společenského hlediska působí obzvláště negativně, že organizované zločinecké skupiny rozkládají a destabilizují základní společenské, ekonomické a politické instituce. Ve snaze o dosažení prospěchu postupuje velmi tvrdě, spáchané trestné činy jsou pouze prostředkem, nikoliv cílem jeho aktivit.

Přínejmenším vůdčí osobnosti organizovaného zločinu spojuje příslušnost k stejnému etnickému původu či regionu. Skupiny se vyznačují hierarchickou strukturou s různým stupněm pevnosti a podřízenosti vazeb a vysokou organizovaností. Tradiční skupiny se vyznačují autoritativním

stupněm řízení a je pro ně charakteristické násilí. Tzv. nové skupiny se zaměřují spíše na ekonomickou oblast. Organizace vznikly vždy v jedné konkrétní zemi a v důsledku jejich expanze, jak co se týká počtu členů, tak rozsahu aktivit a zájmových oblastí v geografickém smyslu, dochází ke spolupráci také s příslušníky jiných etnik.

Organizovaný zločin se postupem doby v ČR etabluje a směřuje k vyšším formám a hlubší provázanosti s ekonomickými strukturami. Organizovaný zločin se snaží přenést aktivity do legální ekonomické sféry. V těchto případech lze velmi těžko rozpoznat, kdy jde o legální podnikání, či o projevy organizovaného zločinu. Za jeden z nejnebezpečnějších rysů organizovaného zločinu je považována korupce ve všech svých projevech. BIS shromažďuje poznatky především k uskupením na nejvyšší úrovni v hierarchii organizovaného zločinu, tedy k řídicím složkám, které zpravidla již nevykazují zjevnou kriminální činnost. Cílem zpravodajské činnosti je minimalizace rizik vyplývajících z působení zločineckých organizací na území ČR. Poznatky týkající se zjevné trestné činnosti jsou předávány příslušným policejním útvarům.

Na území České republiky působí různé zahraniční zločinecké organizace, ale i uskupení vzniklá z domácích poměrů. Nejsilnější uskupení představují občané z bývalého SSSR, nejčastěji Rusové a Ukrajinci. V tomto případě hovoříme o ruskojazyčném organizovaném zločinu. Dále jsou v ČR zastoupeny čínské zločinecké organizace (triády) a skupiny organizovaného zločinu tvořené zejména občany bývalé Jugoslávie, Albánci a Vietnamci.

RUSKOJAZYČNÝ ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

Z hlediska rizikovosti BIS řadí mezi nejnebezpečnější skupiny ruskojazyčné, především z Ukrajiny, Ruska a oblasti Kavkazu, a to nejen z hlediska tvrdých kriminálních projevů, ale i vysoce sofistikovaných metod finančních podvodů a průniku do podnikatelských, finančních a státních struktur. Ve své činnosti se napojují na subjekty působící na území SNS, téměř celé Evropy a USA, za kterými stojí značný kapitál. Existuje zde propojení do české podnikatelské a finanční sféry.

Čeští občané figurují v ruskojazyčných skupinách jako právní poradci, zajišťují styk s úřady a institucemi, nákup a prodej nemovitostí, vystupují jako krycí představitelé firem, apod.

V České republice byla založena řada obchodních společností s využitím finančních prostředků pocházejících od ruských a ukrajinských zločineckých organizací. Tyto společnosti se adaptovaly na české ekonomické podmínky a zaměřují se především na nákup luxusních nemovitostí.

V průmyslové oblasti byly zaznamenány kontakty na podniky zabývající se obchodem a zpracováním strategických surovin. Tyto obchodní aktivity nenesou znaky trestné činnosti a jsou v souladu se zákony státu.

ASIJSKÝ ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

Pozornost je věnována osobám asijského původu, u kterých panuje podezření, že jsou napojeny na mezinárodní organizovaný zločin, případně se pohybují v prostředí obchodu s kontrolovanými druhy zboží.

Dále jsou monitorovány kontakty Asiatů na extrémistické organizace v ČR.

Asijské skupiny organizovaného zločinu se soustřeďují především na ekonomickou kriminalitu a převaděčství. Nejaktivněji na území České republiky působí skupiny Číňanů a Vietnamců.

TERORISMUS

Boj s tímto bezpečnostním fenoménem je nadále významným předmětem činnosti BIS. Jak vývoj ukazuje, je orientace na tzv. "mezinárodní terorismus" opodstatněná. To potvrzují získané informace a analýzy BIS, které korespondují se závěry zahraničních partnerských zpravodajských služeb. Podstatné nebezpečí nadále ve světě reprezentuje islámský radikalismus. Potenciální nebezpečí opět představují s ohledem na vývoj na Blízkém východě palestinství radikálové a do nedávné doby "vzdálené" aktivity asijského terorismu.

Mezinárodní terorismus je hrozbou, která může ovlivnit ve velmi krátké době bezpečnost v kterémkoli státě. Zejména s ohledem např. na citlivé otázky snah o šíření islámu, řešení arabsko - izraelských vztahů a protiglobalizační aktivity, mohou být napadeny zejména zahraniční subjekty, objekty a popřípadě mezinárodní akce. Zahraničně politická orientace a účast na vojenských akcích v zahraničí je rizikovým faktorem, se kterým musí nejenom bezpečnostní složky státu počítat při ochraně svých nebo kolektivních zájmů, subjektů a objektů doma i v zahraničí. Nedůsledný postup proti terorismu pak může vést k nenahraditelným ztrátám na životech, vysokým materiálními škodám, a v neposlední řadě i k diskreditaci státu vzhledem k neschopnosti zajistit vlastní bezpečnost, ale i plnit své závazky v rámci evropských i širších struktur.

MEZINÁRODNÍ TERORISMUS

Zpravodajská činnost BIS je v této oblasti orientovaná bezprostředně na odhalování aktivit mezinárodního terorismu. Prioritní pozornost je věnována projevům islámského radikalismu, v jejichž čele přímo či nepřímo figuruje saúdskoarabský obchodník USAMA BIN LADIN. Jeho vliv lze dešifrovat ve skupinách mudžahedínů v organizacích typu Hamas a Hizballah. Pro Evropu nejsou aktivity těchto islámských uskupení neznámé z pohledu pohybu jednotlivců, skupin nebo účasti islámských bojovníků v bojích na Balkáně. Zejména migrace a získávání nových identit bojovníků z Afghánistánu, Čečenska a z Balkánu je rizikem radikalizace islámské komunity zejména v evropských zemích.

S vyhrocením konfliktu na Blízkém východě a dosavadní neúspěšností jednání Izraele s Palestinci se otvírá prostor pro extrémní a militantní odpůrce mírového procesu v řadách Palestinců, ale i ostatních radikálních muslimů, kteří nadále ostře vystupují proti Izraeli. Situace je středem pozornosti řady arabských států, zejména Sýrie, Iráku a Íránu, které mohou podporou Palestinců získat zejména politicky.

S ohledem na strategii vlastní zahraniční politiky se objektem teroristických útoků přímo, ale i nepřímo stávají představitelé a objekty zejména USA, Izraele a Velké Británie. Řada evropských zemí k řešení

vztahů s arabskými státy přistupuje naopak pragmaticky a vytváří si v řadě těchto zemí výhodné nástupní ekonomické podmínky.

Asijský terorismus má v podstatné míře regionální charakter. Výjimkou jsou aktivity např. japonské sekty Óm Šinrikjó, která své organizační otázky řešila v roce 2000 v Evropě, konkrétně v ČR.

SITUACE V ČR

Zahraničně politická orientace ČR, začlenění do evropských a dalších struktur, její jednotlivé kroky mající vztah k závažným problémům ve světě, existence zahraničních subjektů "tradičních" cílů teroristických akcí na českém území, pořádání mezinárodních akcí širšího politického a ekonomického charakteru, geografické umístění ČR, poměrně početná a nestejnorodá cizinecká komunita, rozšířený obchodní a turistický ruch a legální a nelegální migrace jsou východiskem opatření a analýz BIS, která monitorují a hodnotí potenciální rizika projevů terorismu na českém území.

Terorismus je pro ČR hrozbou zejména v souvislosti s působením zahraničních subjektů na jejím území. Jde o subjekty, které jsou proklamovanými cíli řady extrémních a radikálních islámských organizací a teroristických skupin, a to zejména z hlediska politického a náboženského - USA, Izrael a pro společné akce s USA - Velká Británie. Nepotvrdila se zatím konkrétní hrozba pro subjekty ČR (ani v zahraničí), které se podílejí na podpoře mezinárodních politických, ekonomických a vojenských opatření k eliminaci rizik zejména v arabských a balkánských státech. Potenciální nebezpečí akcí proti subjektům ČR však trvá.

V červenci 2000 monitorovala BIS činnost několika členů japonské sekty Óm Šinrikjó na území hlavního města. Sekta, známá zejména sarinovým útokem v tokijském metru v roce 1995, v Praze zorganizovala setkání s členy ruské části sekty a následnou videokonferenci mezi Prahou a Japonskem. Není vyloučeno, že obě části sekty budou nadále území ČR ve své činnosti využívat k dílčím jednáním.

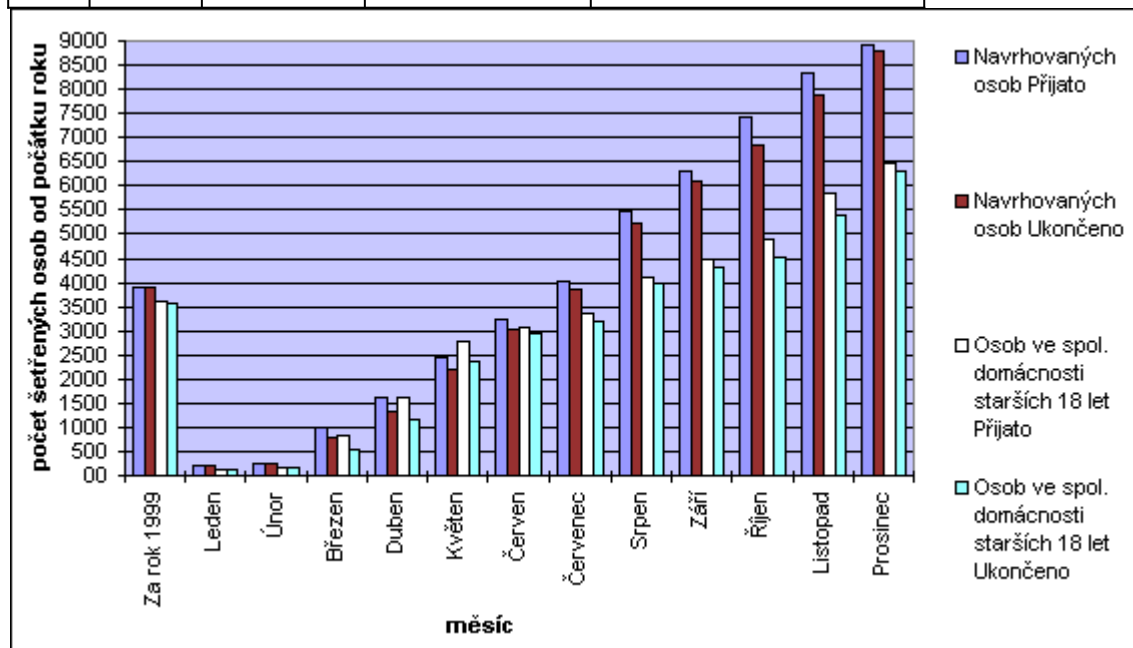
Zpravodajské služby Íránu, Iráku a Libye plně podporují své státy na úseku zajišťování potřeb v oblasti získání embargované technologie, zejména vojenské, včetně podpůrných technologií.

V rámci zpravodajské činnosti BIS na úseku boje proti mezinárodnímu terorismu úzce spolupracuje s řadou partnerských zahraničních zpravodajských služeb.

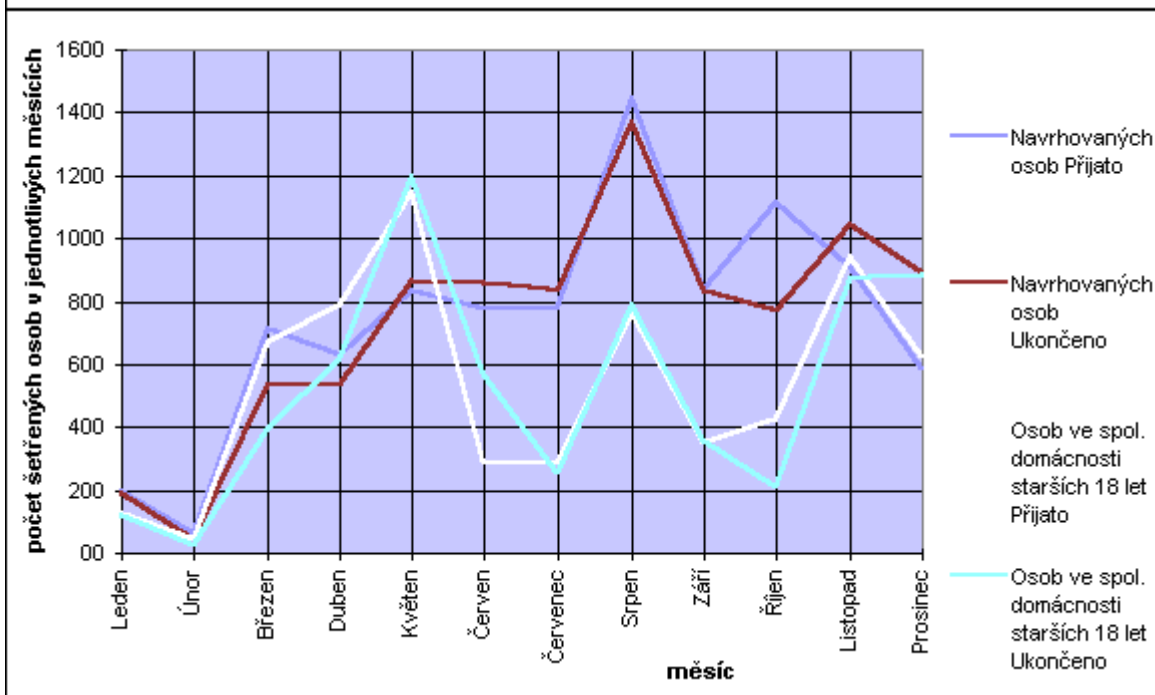
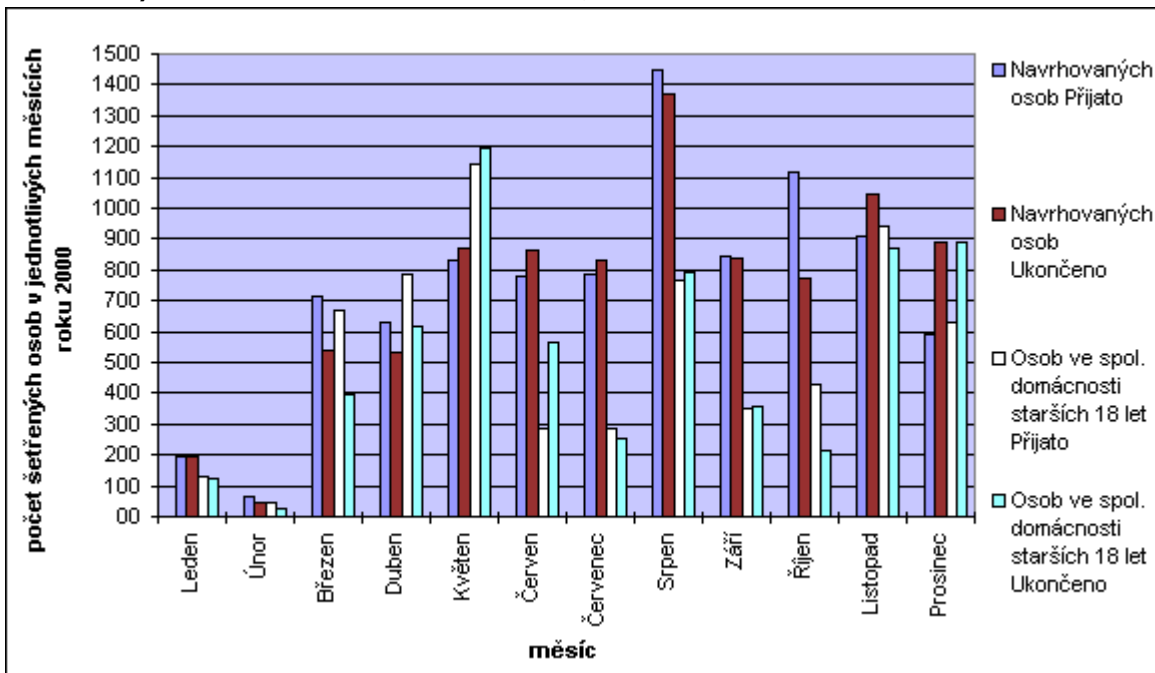
OCHRANA UTAJOVANÝCH SKUTEČNOSTÍ A ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTNÍCH PROVĚREK PODLE ZÁKONA Č. 148/1998 SB.

Žádosti NBÚ o bezpečnostní prověrku II. stupně dle §27 písm. d) a "rozšířeného" II. stupně dle §27 písm. d) a §28 odst. 1 písm. b) zákona č 148/1998 Sb., v evidenci BIS

Rok	Navrhovaných osob		Osob ve spol. domácnosti starších 18 let	
	Přijato	Ukončeno	Přijato	Ukončeno
1999	3912	3904	3588	3577
2000	8912	8789	6462	6300

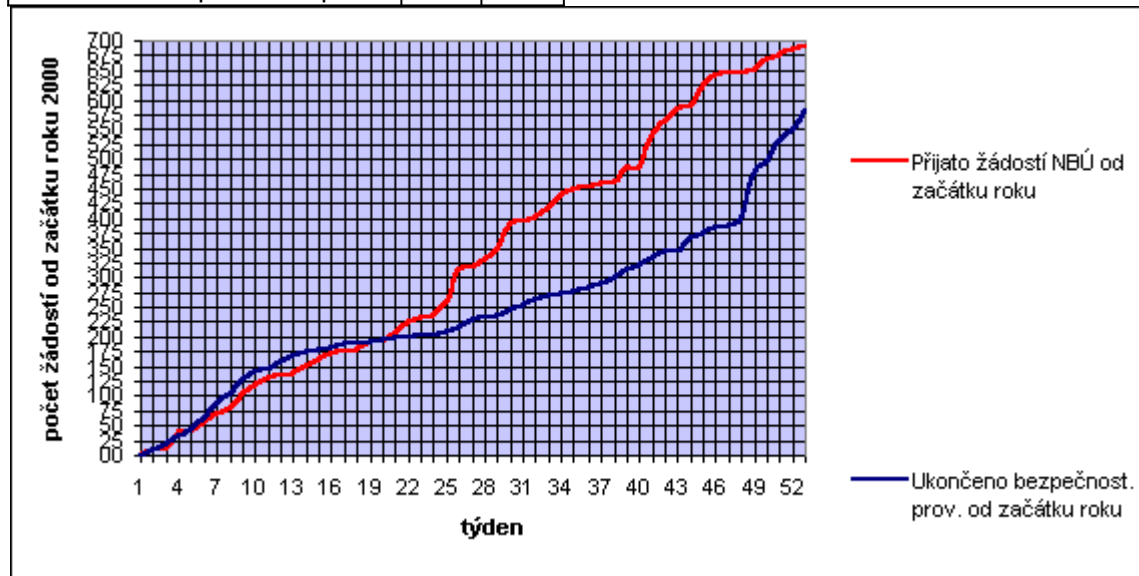

ŽÁDOSTI NBÚ O BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU II. STUPNĚ DLE §27 PÍSM. C) A "ROZŠÍŘENÉHO" II. STUPNĚ DLE §27 PÍSM. C) A §28 PÍSM. B) ZÁKONA Č 148/1998 SB., V EVIDENCI BIS

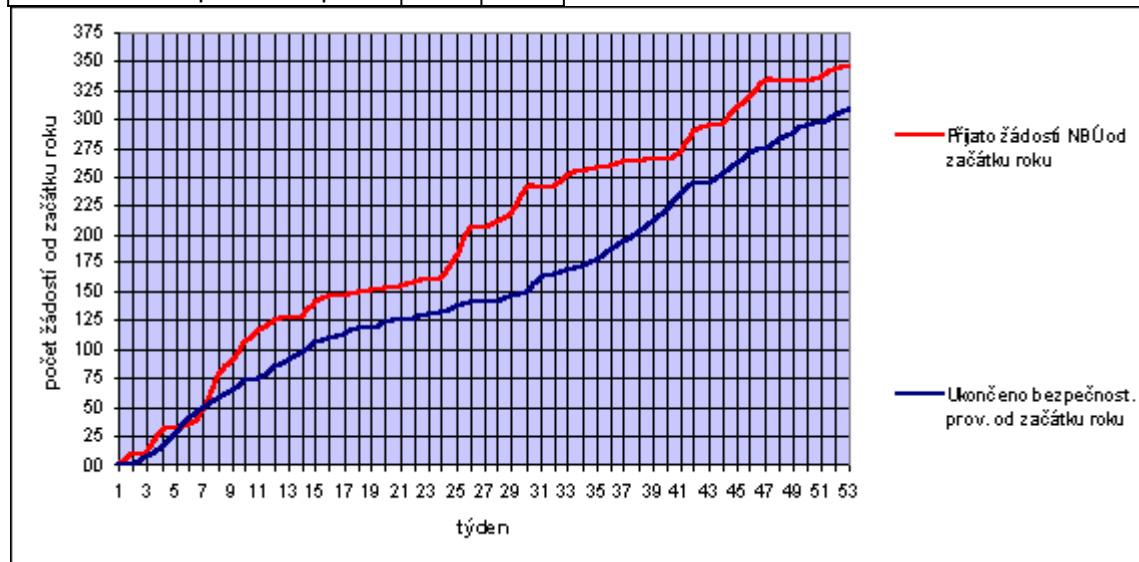
ŽÁDOSTI NBÚ O BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU III. STUPNĚ §28 ZÁKONA Č 148/1998 SB., V EVIDENCI BIS

rok	2000	1999
Přijato žádostí NBÚ	689	588
Ukončeno bezpečnost. prov.	583	352

ŽÁDOSTI NBÚ O BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU IV. STUPNĚ §29 ZÁKONA Č 148/1998 SB.

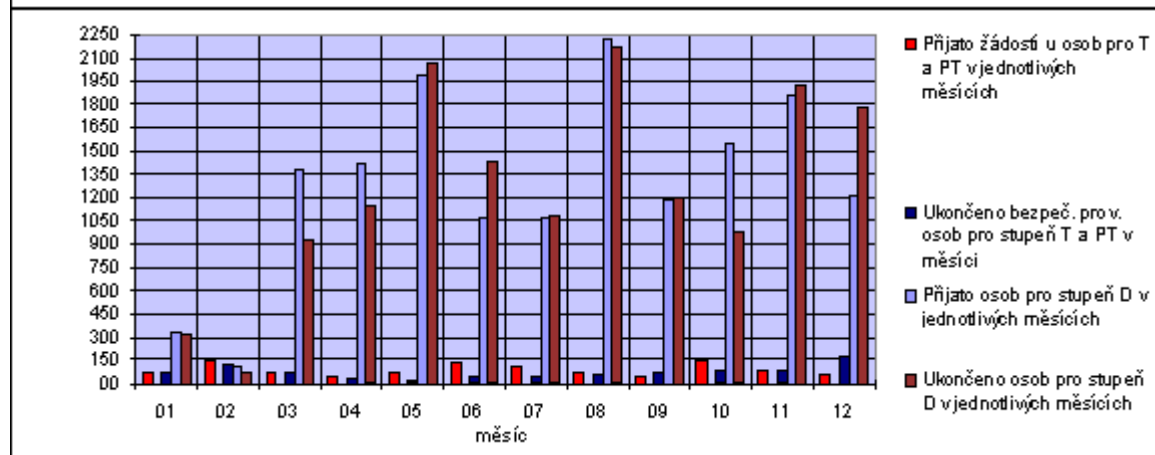
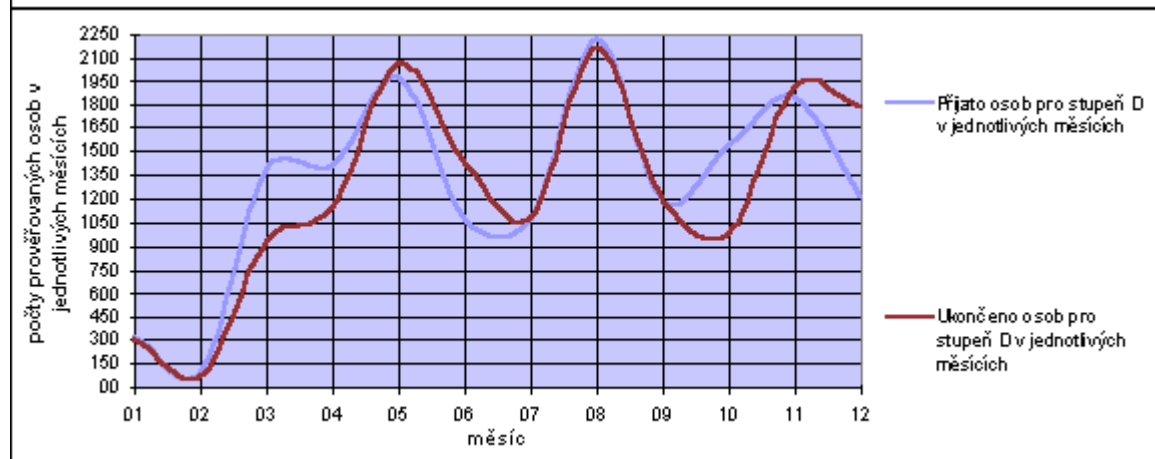
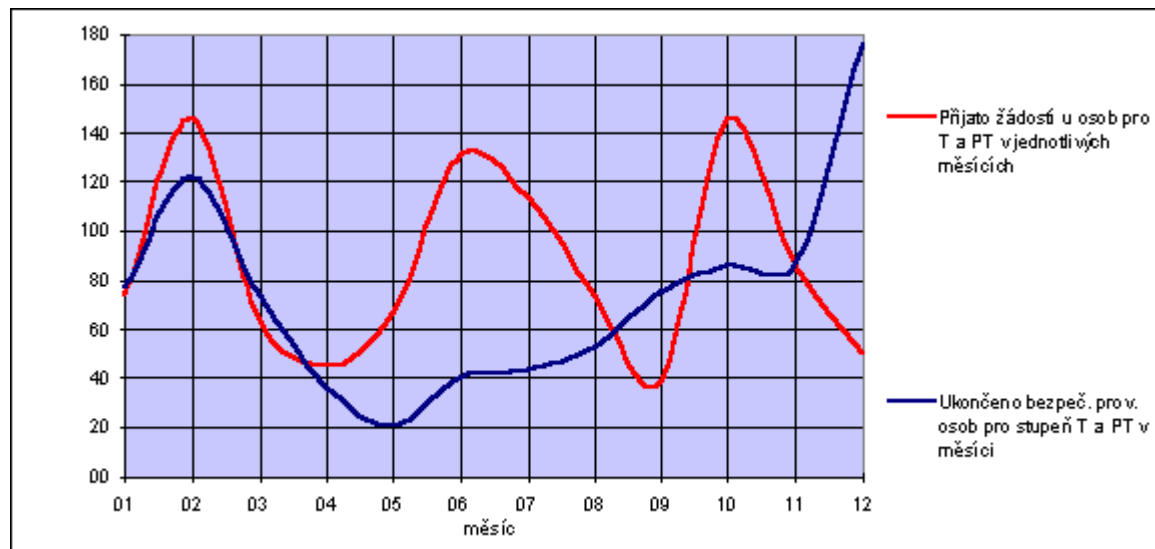
rok	2000	1999
Přijato žádostí NBÚ	346	401
Ukončeno bezpečnost. prov.	309	264

POROVNÁVACÍ TABULKA ŽÁDOSTÍ NBÚ O BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU OSOB DLE ZÁKONA Č 148/1998 SB.

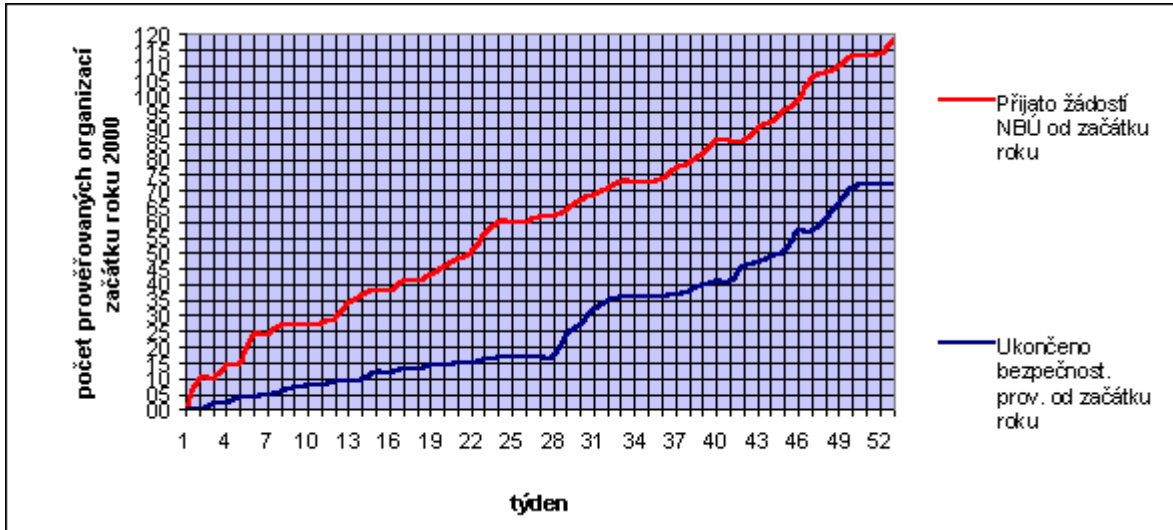
rok	2000	1999
Přijato žádostí NBÚ u osob pro T a PT	1035	989
Ukončeno bezpečnost. prov. pro stupeň T a PT	892	616
Přijato žádostí NBÚ u osob pro stupeň D	15374	7500
Ukončeno bezpečnost. prov. pro stupeň D	15089	7481

POROVNÁVACÍ GRAFY ŽÁDOSTÍ NBÚ O BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU OSOB DLE ZÁKONA Č 148/1998 SB.

ŽÁDOSTI NBÚ O BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU OSOB DLE §59 ZÁKONA Č 148/1998 SB.

rok	2000	1999
Přijato žádostí NBÚ	118	62
Ukončeno bezpečnost. prov.	72	16
Přijato žádostí NBÚ pro šetření v evidencích BIS	55	-
Ukončeno šetření v evidencích BIS	49	-

ŽÁDOSTI MO ČR O BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU II. STUPNĚ DLE §27 PÍSM. D) ZÁKONA Č 148/1998 SB., V EVIDENCI BIS

rok	2000
Přijato žádostí MO ČR	342
Ukončeno bezpečnost. prov.	341

Z uvedených údajů je patrné, že BIS požadavky na činnost v rámci realizace bezpečnostních prověrek podle zák. č. 148/1998 Sb. v roce 2000 zvládala bez zásadnějších problémů. Na zabezpečení uvedených úkolů byly vyčleněny potřebné personální i materiální kapacity tak, aby byl plynule vyřizován přísun požadavků na jednotlivé typy prověrek, přes nerovnoměrnost zadávání těchto šetření. Po pokrytí prvotní nárazové dávky zaslanych požadavků je v současné době zabezpečeno potřebné rutinní zpracování žádostí tak, aby nedocházelo k nežádoucí kumulaci požadavků na realizaci bezpečnostní prověrky a následnému zdržení vyřízení.

Bezpečnostní informační služba - P. O. BOX 1, 150 07 Praha 57 - e-mail: info@bis.cz